

voorbeeld van hetgeen bij stadsverbetering in het buitenland geschiedt — de bebouwing op het omvangrijke terrein tot een harmonisch geheel, hetwelk de omgeving tot sieraad strekt. Er zal vrees ik, nog heel wat water door de Maas moeten stroomen, voor deze juiste opvatting in de Rotterdamsche bouwwereld meer algemeen ingang gevonden heeft!

Dat De Jongh bij zijn dempingsplannen de belangen van de binnenvaart niet vergat, blijkt voldoende uit het pleit, bij herhaling door hem gevoerd, voor aanleg van een ruim havenbassin in den Coolpolder tusschen Parkhaven en Delfshavensche Schie. Bovendien heeft hij kort voor zijn aftreden nog de hoofdlijnen getrokken voor een kanaal tusschen laatstgenoemd water, de Rotterdamsche Schie en de Rotte, een verbinding welke voor het noorden van de stad ongetwijfeld van groot nut zal zijn.

Ook De Jongh's werkzaamheden ten behoeve van de Gemeentelijke bedrijven nemen een te groote plaats in, dan dat ik deze hier voorbij zou mogen gaan.

Bij zijn komst, in 1879, had de nieuwe Directeur al dadelijk zijn aandacht te schenken aan den abattoirbouw. Intusschen was de situatie der inrichting te voren reeds vastgelegd en waren ook de projecten al volledig uitgewerkt, zoodat zijne bemoeiingen zich bepaalden tot de beoordeelingen van de details en tot de uitvoering zelve. De opzet verdiende voor die dagen zeker alle waardering; de kwestie van eene spoorwegaansluiting, waarvan het gemis later ernstig gevoeld is, kon nog geen rol spelen (Rotterdam had pas het jaar te voren zijn verbinding met het zuiden verkregen!). De gebrekkige verbinding te water en de hinder voor de omgeving zijn echter toen ter tijd reeds in de technische rapporten ter sprake gebracht. Nog eenmaal, n.l. in de jaren 1903 tot 1910, is De Jongh bij dit vraagstuk betrokken geweest; echter is het toen niet gelukt, het Gemeentebestuur voor de nieuwe plannen, waarbij voor abattoir en veemarkt het oog gevestigd was op het westen der stad, te winnen.

Wat het gasbedrijf betreft, zijn De Jongh's bemoeiingen veel omvangrijker geweest en ook met meer succes bekroond. Zijn weloverwogen adviezen hebben er ongetwijfeld veel toe bijgedragen, dat in 1883 door den Gemeenteraad, tegen het voorstel van B. en W. in, besloten werd tot eigen exploitatie. Onmiddell-